

Nr 773

Av herrar **Fälldin** och **Larsson** i Norderön, i *anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 90, med förslag till lag om allmän försäkring, m. m.*

De studerandes ställning inom den allmänna sjukförsäkringen kan inte anses tillfredsställande. De förslag som framlägges i proposition nr 90 utgör visserligen en förbättring, men denna är i praktiken starkt begränsad. Förändringen för de studerandes vidkommande utgöres av att de får rätt att frivilligt försäkra sig för högre sjukpenning. Möjligheten att utnyttja denna rätt kommer emellertid att liksom hittills vara beroende av den enskilde studerandens ekonomi. Med hänsyn härtill får det förutsättas att utnyttjandet ej kommer att få den omfattning som är önskvärd. Ett mycket stort antal studerande torde även framgent komma att omfattas av enbart sjukvårdsförsäkringen och ej av sjukpenningförsäkringen.

Behovet av ekonomiskt skydd är varierande bland olika kategorier studerande. För dem som omedelbart efter den obligatoriska skolan fortsätter sin utbildning vid t. ex. gymnasium eller yrkesskola torde problemet i allmänhet vara mindre brännande, åtminstone vid kortare tids sjukdom. Dessa elever bor nämligen ofta i föräldrahemmet eller får från föräldrarna ett ekonomiskt stöd som ej uteblir vid sjukdom. För dem som bedriver studier vid högre ålder eller högre studier är problemet i allmänhet av svårare natur, särskilt som ett betydande antal av dessa måste bo på skolorten och ej på hemorten. De är för finansiering av uppehälle och studier huvudsakligen hänvisade till lån och/eller stipendier. Dessa är avpassade med hänsyn till normalt bedrivna studier. Tvingas den studerande göra uppehåll i studierna på grund av sjukdom får de för studiefinansiering avsedda medlen ofta tillgripas för att klara de nödvändiga utgifterna under sjukdomstiden. Sjukdomen leder i sådana fall till ökad skuldsättning. Då det är ett primärt mål för sjukförsäkringen att sjukdom ej skall leda till ekonomiskt avbräck i form av skuldsättning och liknande, måste dessa förhållanden betecknas som klart otillfredsställande.

De studerande omfattas av folkpensioneringen och har således ett grundskydd att lita till för den händelse de under studietiden skulle drabbas av invaliditet. Vid sjukdom saknas dock ett motsvarande skydd till följd av att en studerande ej omfattas av sjukförsäkringen vad gäller grundsjukpenning. Här föreligger en inkonsekvens i försäkringssystemets utformning. Visserligen erhåller de studerande, som till följd av arbete under ferier kommer upp i en viss inkomst, placering i sjukpenningklass. I och med förvärvsinkomstens upphörande och återgången till studierna upp-

hör dock sjukpenningklassplaceringen att gälla. Endast om sådant förvärvsarbete under ferier är så regelbundet återkommande att det kan betecknas som säsongarbete, får den studerande rätt till sjukpenning hela året. Vid sjukpenningklassplaceringen slås i så fall förvärvsinkomsten under ferierna ut på hela året. Detta medför bl. a. att den studerande under förvärvstiden har ett avsevärt lägre sjukpenningsskydd än andra förvärvsarbete med lika stora dagsförtjänster.

Enligt vår mening är det synnerligen angeläget att de studerande erhåller allmän rätt till grundsjukpenning. Härvid utgör givetvis de studerandes möjligheter att bekosta grundsjukpenningförsäkringen ett speciellt problem. Statsbidraget med 50 procent till försäkringskassornas utgifter för grundsjukpenning medför givetvis att grundsjukpenningförsäkringen blir förmånligare än den frivilliga försäkringen. Likväl synes det otillfredsställande att studielån och stipendier skall tagas i anspråk för täckande av nödvändiga utgifter vid sjukdom. Enligt vår mening bör man beträffande de grundläggande socialförsäkringsförmånerna, i vilka grundsjukpenningen måste inkluderas från den nuvarande blandade avgifts- och skattefinansieringen, övergå till renodlad skattefinansiering. Förslag i detta syfte har framställts i annan motion från vårt håll. Vid en övergång till skattefinansiering skulle här berörda problem beträffande de studerande lösas. Skulle övergången till skattefinansiering dröja avsevärd tid, bör dock dessförinnan de studerandes grundsjukpenningförsäkring kunna helt finansieras med skattemedel.

En del studerande torde känna behov av ett ekonomisk skydd vid sjukdom utöver vad som erhålles genom grundsjukpenning. Deras möjligheter härtill ökas givetvis vid tillämpning av ovan skisserade ordning. Någon speciell förmån i fråga om den frivilliga försäkringen synes inte böra tillskapas utöver vad som följer av ett skäligt avvägt statsbidrag till ifrågasvarande försäkring.

Enligt vår mening är det angeläget att dessa spörsmål snarast löses. Vi föreslår därför att riksdagen hos Kungl. Maj:t anhåller om utredning av frågan rörande de studerandes ställning inom sjukförsäkringssystemet.

Med hänvisning till det ovan anförda hemställas,

att riksdagen vid sin behandling av proposition nr 90 i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla att frågan om de studerandes ställning inom allmänna sjukförsäkringen skyndsamt utredes i enlighet med motionens syfte.

Stockholm den 3 april 1962

Thorbjörn Fälldin

Erik Larsson

i Norderön